

G
Onderwerp Jaarverslag Leerplicht Gemeente Groningen; informierend

Steller S. Visser

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 69 40 Bijlage(n) 1

Ons kenmerk 4827605

Datum 11-02-2015 Uw brief van

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij presenteren wij u het jaarverslag Leerplicht van de gemeente Groningen over het schooljaar 2013/2014.

Het jaarverslag geeft inzicht in de opbouw van de leerplichtige populatie, de aanpak van verzuim en het resultaat. De werkzaamheden worden uitgevoerd door de leerlingenadministratie en de leerplichtambtenaren van de afdeling Leerlingzaken van de gemeente Groningen.

De leerplichtambtenaren houden, namens uw college van burgemeester en wethouders, toezicht op de naleving van de leerplichtwet. Zij hebben dus een handhavende taak. Daarnaast verrichten ze samen met de scholen en andere partners in de stad inspanningen om te voorkomen dat kinderen ongeoorloofd verzuimen. Ook hebben ze een signalerende rol met betrekking tot kinderen en jongeren die zich in complexe probleemsituaties bevinden.

Alle activiteiten zijn gericht op hetzelfde doel: alle kinderen naar school. In het schooljaar 2013/2014 werkte de leerlingenadministratie van de afdeling Leerlingzaken voor het eerst een heel schooljaar met ons nieuwe leerlingen volgsysteem. Met dit systeem signaleren we sneller dat kinderen niet meer ingeschreven staan bij een school of regelmatig ongeoorloofd verzuimen. Het aantal verzuimmeldingen is dit jaar wederom gestegen, maar dat betekent niet dat er veel meer kinderen langdurig thuis hebben gezeten. Het tegendeel is waar: we signaleren sneller dat er mogelijk iets aan de hand is, waardoor een kind belemmerd wordt om naar school te gaan, maar door de interventies van de leerlingenadministratie en de leerplichtambtenaren nemen we deze belemmeringen sneller weg en zorgen we ervoor dat adequate hulp geboden kan worden. Zo is het in het schooljaar 2013/2014 gelukt om alle kinderen, die gemeld werden omdat ze niet meer ingeschreven stonden bij een school, uiteindelijk terug te leiden naar de eigen of een andere passende school.

Met dit systeem hebben we de kinderen en de jongeren van de gemeente Groningen dus goed in beeld en halen we een beter resultaat.

We hebben dit jaar opnieuw geconstateerd dat we steeds vaker te maken krijgen met complexe probleemsituaties van kinderen die verder reiken dan het verzuim of het dreigend verzuim. Door de preventieve activiteiten van de leerplichtambtenaren vallen kinderen wel minder snel uit en kunnen we risicoleerlingen vroeger signaleren en in contact brengen met ketenpartners waar ze verder geholpen kunnen worden.

De afdeling Leerlingzaken is met andere woorden een belangrijke vindplek van jeugd die meer ondersteuning en zorg nodig heeft dan de school kan bieden. Dit gegeven kunnen, willen en moeten we verder uitbouwen en benutten bij de ontwikkelingen die nu onder andere gaande zijn in de jeugdzorg en in het onderwijs. Leerlingzaken wil graag meewerken aan de verbinding tussen onderwijs en zorg voor jeugd en verder investeren in de samenwerking met de wijkteams die in alle wijken van de stad worden gevormd. Het uitgangspunt hierbij blijft wel dat de leerplichtambtenaar zijn onafhankelijke, handhavende rol moet kunnen blijven uitoefenen.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
Peter den Oudsten

de secretaris,
Peter Teesink

Jaarverslag Leerplicht , Gemeente Groningen

Schooljaar 2013/2014

Inleiding

Hierbij presenteren wij u het jaarverslag Leerplicht van de gemeente Groningen over het schooljaar 2013/2014.

Het jaarverslag geeft inzicht in de populatie leerplichtige leerlingen, de aanpak van verzuim en het resultaat. De werkzaamheden worden uitgevoerd door de leerlingen administratie en de leerplichtambtenaren van de afdeling Leerlingzaken van de gemeente Groningen.

Zij houden, namens het college van burgemeester en wethouders, toezicht op de naleving van de leerplichtwet. Zij hebben dus een handhavende taak. Daarnaast verrichten ze samen met de scholen en andere partners in de stad inspanningen om te voorkomen dat kinderen ongeoorloofd verzuimen. Ook hebben ze een signalerende rol met betrekking tot kinderen en jongeren die zich in complexe probleemsituaties bevinden en meer ondersteuning nodig hebben dan de school kan bieden.

De afdeling Leerlingzaken stimuleert kinderen en jongeren om naar school te gaan en uiteindelijk een startkwalificatie te halen. Dat doen zij samen met de ouders, de school en andere partners. Wanneer de omgeving van het kind daarin belemmerend werkt, kan de leerplichtambtenaar verschillende acties ondernemen zoals: een signaal afgeven aan de school of zorginstellingen, in gesprek gaan met ouders en kind, maar ook kan de leerplichtambtenaar, vanuit de bevoegde taak van handhaver, dwang uitoefenen. Uiteindelijk kan ongeoorloofd verzuim leiden tot een proces verbaal tegen de ouders en/of het kind.

Wat is Leerplicht ?

Alle kinderen en jongeren in Nederland moeten vanaf hun vijfde verjaardag tot het einde van het schooljaar waarin ze 16 jaar worden, onderwijs volgen. Ze zijn dan volledig leerplichtig. Blijft een leerling drie dagen aaneen of 16 uren in een periode van 4 weken ongeoorloofd weg, dan is de school verplicht dit aan de gemeente te melden, waarna de leerplichtambtenaren onderzoeken waarom de leerling zonder toestemming afwezig was. Naast de leerplicht is er de kwalificatieplicht. Deze geldt voor jongeren die niet meer volledig leerplichtig zijn, nog geen 18 jaar zijn én nog geen startkwalificatie hebben gehaald. Deze jongeren moeten tot hun 18e jaar onderwijs blijven volgen totdat zij een diploma op minimaal mbo-niveau 2 of havo/vwo hebben gehaald. Dit onderwijsniveau wordt gezien als het minimale dat een jongere nodig heeft om een kans te maken op de arbeidsmarkt.

In tabel 1.1 wordt het aantal leerplichtigen (5 tot 18 jarigen) aangegeven per onderwijstype.

Tabel 1.1 Aantal leerplichtigen per onderwijstype

	11/12	12/13	13/14
Onderwijstype	Aantal	Aantal	aantal
Basisonderwijs	11.597	10.561	10.420
Speciaal onderwijs	1.569	937	932
Voortgezet onderwijs	5.992	7.381	7.780
Mbo	373	861	1.008
totaal	19.531	19.740	20.140

Werkzaamheden en resultaten

Bij een verzuimmelding aan de gemeente voert een leerplichtambtenaar een waarschuwingsgesprek met de leerling en, indien nodig, met de ouder(s). Houdt het verzuim na het gesprek aan, dan bepaalt de leerplichtambtenaar welke actie op zijn plaats is.

Uit de afhandeling van leerplichtzaken blijkt dat de voornaamste redenen van verzuim psychische problemen en gedragsproblemen zijn. Daarnaast speelt gebrek aan motivatie en gezinsproblemen een rol. Ook is er sprake van ouders die het kind bewust thuis houden of een thuissituatie die schoolbezoek niet mogelijk maakt. Meestal is het een combinatie van factoren.

Tabel 1.2 Geregistreerde dossiers naar afhandeling

Verzuim	11/12	%	12/13	%	13/14	%
Absoluut verzuim	9		26		208	
Relatief verzuim	891		949		1048	
Luxe verzuim	--		42		54	
	900	4,6	1017	4,9	1310	6,3
Afhandeling						
Extra verlof	25		18		21	
Processen verbaal	102		77		102	
Vrijstellingen	65		69		131	

In het schooljaar 2013/2014 waren er 1256 meldingen van (relatief en absoluut) verzuim. Dat is 6,3 % van het totaal aantal leerplichtige leerlingen. Daarmee is er opnieuw sprake van een stijging. Opvallend is vooral de stijging van het absoluut verzuim. We hebben ook dit schooljaar extra geïnvesteerd om snel in beeld te krijgen wanneer jongeren niet ingeschreven staan bij een school en wel in Groningen wonen.

De leerlingen administratie controleert iedere week de jongeren in het leerlingen volg systeem op inschrijving. Na twee week zonder inschrijving worden ouders schriftelijk

benaderd. Zo heeft de administratie in dit schooljaar 2013-2014 al 763 dossiers opgelost zonder bemoeienis van de leerplichtambtenaar.

De 208 overige dossiers zijn door de leerplichtambtenaren in behandeling genomen. De stijging van dit aantal ten opzichte van vorig jaar is goed te verklaren omdat we dit jaar voor het eerst een heel school jaar met het nieuwe leerlingen volg systeem hebben gewerkt. Van de 208 dossiers waren er 9 problematisch dossiers alle leerlingen zijn teruggeleid naar onderwijs..

Het aantal processen verbaal is terug naar het niveau van school jaar 2011-2012 na de daling van vorig schooljaar door de invoering van het nieuwe leerlingen volg systeem.

We gaan nu verder in op het relatief verzuim en de afhandeling. Per leerling kan sprake zijn van meerdere handelingen. Dat verklaart waarom het totaal aantal afhandelingen niet overeenkomt met het aantal leerlingen dat verzuimt.

Relatief verzuim

Onder relatief verzuim verstaan we het verzuim van jongeren die staan ingeschreven op een school maar niet aanwezig zijn in de lessen. In onderstaande tabel zijn de relatieve verzuimmeldingen weergegeven per onderwijstype. Opvallend is het relatief hoge aantal meldingen in de categorie ROC/AOC. In het basisonderwijs wordt verhoudingsgewijs weinig relatief verzuim gemeld.

Tabel 1.3 Meldingen relatief verzuim uitgesplitst naar onderwijstype

	11/12	12/13	13/14
Basisonderwijs	191	96	105
Speciaal onderwijs	44	58	88
Voortgezet onderwijs	497	557	633
ROC/ AOC	92	117	222
Overig onderwijs*	66	0	0
totaal	891	888	1048

*o.a. Portalis en scholen buiten Groningen, vanaf schooljaar 12/13 niet meer op deze wijze geregistreerd

Vrijstellingen

Een leerling kan op grond van de leerplichtwet een vrijstelling krijgen. De meeste vrijstellingen worden verleend omdat er sprake is van lichamelijke of psychische ongeschiktheid voor het volgen van onderwijs. In het schooljaar 2013/2014 zijn 131 vrijstellingen verleend.

Thuiszitters

Ook dit schooljaar is door leerplicht veel aandacht besteed aan thuiszitters. Thuiszitters zijn leerlingen die ingeschreven staan op school en langer dan 4 weken verzuimen. Het samenwerkingsverband Passend Onderwijs 20.01 heeft Rebound de opdracht gegeven om bij langdurig schoolverzuim de leerlingen te motiveren weer terug te leiden naar school. Rebound heeft de werkgroep 'Terug naar School' opgericht, die bestaat uit vertegenwoordigers van Rebound, Leerplicht Groningen, Elker, GGZ en Renn4. Lentis Jonx, CSG Augustinus en de GGD hebben een adviserende rol.

Tabel 1.4 Thuiszitters per onderwijssoort en uitstroom reden

uitstroom	Basisonderwijs	Speciaal onderwijs	Voortgezet onderwijs	Speciaal voortgezet onderwijs	Middelbaar beroeps onderwijs	Totaal
Buiten de regio verhuisd	1	1	2	-	2	6
Naar andere school	8	5	22	4	2	41
School vervangend traject	-	1	4	1	4	10
Terug naar school van herkomst	2	3	15	5	3	31
Proces verbaal	-	1	7	3	5	16
Werkproces Verzuim 18+	-	-	-	1	2	3
Totaal	15	10	51	15	18	107

Portalis

Gebleken is dat leerlingen die vrijkomen uit het Poortje moeilijk te plaatsen zijn binnen het onderwijs. Alle leerlingen die geen plek op school konden vinden zijn verzameld bij 1 leerplicht ambtenaar. Deze neemt alle dossiers mee naar het maandelijks loopbaanbegeleidersoverleg binnen Portalis. De knelpunten zijn ook in het Breed Besturen Overleg besproken afspraken zijn gemaakt over het snel plaatsen van deze leerlingen.

Preventie

De afdeling Leerlingzaken investeert, naast het handhaven van de leerplichtwet, ook in de preventie van het schoolverzuim. De ervaring leert dat het zinvol is dat de leerplichtambtenaar vroegtijdig betrokken wordt bij leerlingen waarover zorg is. De leerplichtambtenaar kan daardoor tijdig adviseren en zo nodig interveniëren. De leerplichtambtenaar is daarbij wel afhankelijk van de signalen van de school. Onder preventie verstaan wij daarom, naast gerichte actie naar de leerling, ook het investeren in partnerschap met het onderwijs om op deze manier samen de verantwoordelijkheid te nemen in het begeleiden van de leerling.

Spreekuren

Spreekuren zijn een preventieve voorziening om scholen te ondersteunen bij het voorkomen van verzuim en schooluitval. Tijdens een spreekuur spreekt de leerplichtambtenaar een leerling die (nog) niet de leerplichtwet heeft overtreden, maar zich al wel schuldig maakt aan licht verzuim of onderwijs mijndend gedrag.

Het spreekuur op de VO-scholen heeft zich in de afgelopen jaren bewezen als een effectief middel om schoolverzuim in een vroeg stadium tegen te gaan.

In de praktijk is gebleken dat niet alle spreekuren efficiënt verliepen. Om dit te verbeteren en tot uniforme afspraken te komen zijn alle spreekuren op VO-scholen van 1 januari 2013 tot 1

januari 2014 uitgevoerd door twee medewerkers van de afdeling Leerlingzaken. De meest voorkomende problemen zijn geïnventariseerd en besproken. Er is een protocol opgesteld, hierin wordt puntsgewijs uitgelegd wat de algemene eisen zijn, wanneer leerlingen aangemeld mogen worden, wat er van de school wordt verwacht en wat er van de leerplichtambtenaar verwacht mag worden. Het blijft aandacht vragen om de spreekuren goed in te bedden in de verzuimaanpak van de school zelf.

Tabel 1.5 Overzicht aantal leerlingen spreekuren per onderwijssoort en uitstroom

VO	325	Uitstroom	Waarschuwing	294
			Terug naar school	23
			Duo melding geadviseerd	8
MBO	48	Uitstroom	Terug naar school	37
			Waarschuwing	5
			DUO melding geadviseerd	3
			School uitval	3
	373		Totaal	373

Voorlichting

Onder preventie verstaan we ook het geven van voorlichting aan leerlingen, ouders en scholen. We maken daarbij gebruik van schriftelijk materiaal zoals folders en de leerplichtwijzer. Ook is er informatie te vinden op de website van de gemeente Groningen.

Zorgadviesteams

De leerplichtambtenaren maken deel uit van de zorgadviesteam op de scholen. Deze ZAT's zijn in Groningen ingesteld op alle scholen voor het voortgezet onderwijs. Deze teams richten zich onder meer op het voorkomen van voortijdig schoolverlaten. Tijdens de vergaderingen wordt op casusniveau gesproken over de jongeren en worden vervolgfafspraken gemaakt over wie aan zet is om de jongere verder te begeleiden.

Samenwerking

Scholen

Het versterken van de samenwerking tussen scholen en leerplicht is een integraal onderdeel van het werk van de leerplichtambtenaar. Scholen stimuleren om verzuim te bestrijden, verzuim tijdig te melden bij de leerplichtambtenaar, bij ziekteverzuim de schoolarts in te schakelen: het zijn terugkerende thema's. Scholen mogen van de leerplichtambtenaren verwachten dat ze ondersteund worden en dat op signalen en meldingen snel wordt gereageerd.

CJG's en sociale teams/wijkteams

In verband met de decentralisering van de jeugdzorg is in twee CJG's het project Doorbraak uitgevoerd. In dit project is aan professionals de vraag gesteld hoe gerealiseerd kan worden dat: - de eigen kracht van kinderen/gezinnen versterkt kan worden, - er minder verwijzingen komen en - er minder hulpverleners per gezin zijn. Leerplicht is één van deze professionals. De overige CJG's zijn ook door de leerplichtambtenaren bezocht om de verbinding te leggen voor de jeugdzorg en schoolverzuim. De rol en werkwijze van de leerplichtambtenaar is goed

neergezet. Naast het project Doorbraak is deelgenomen aan een aantal signalerings- en afstemmings- overleggen binnen de CJG's.

Andere ketenpartners

Naast de samenwerking met de partners binnen het CJG is ook dit schooljaar geïnvesteerd in de samenwerking met diverse ketenpartners. Leerplicht heeft deelgenomen aan de LPCO's, Leerplicht Casus Overleggen. In dit overleg worden door Justitie, de Raad voor de Kinderbescherming, Jeugdzorg, het Veiligheidshuis (politie) en leerplicht de leerplicht Proces Verbalen en ingebrachte casuïstiek besproken en hier worden beslissingen over genomen. Aandachtspunt blijft de doorlooptijd van het indienen van een Proces Verbaal door de leerplichtambtenaar en het op zitting moeten komen van de leerling en/of ouder(s).

Conclusie

Er is ook in het schooljaar 2013/2014 veel werk verzet door de afdeling Leerlingzaken. Alle werkzaamheden zijn gericht op hetzelfde doel: alle kinderen naar school. De leerlingen administratie krijgt de kinderen en de jongeren van de gemeente Groningen steeds beter in beeld. Omdat we sneller signaleren dat de continuïteit van de schoolgang wordt belemmerd kunnen we directer en adequater handelen richting kind, ouders en school. Door de preventieve activiteiten van de leerplichtambtenaren vallen kinderen minder snel uit en kunnen we risicoleerlingen vroeger signaleren en in contact brengen met ketenpartners waar ze verder geholpen kunnen worden.

Ook dit jaar hebben we geconstateerd dat we steeds vaker te maken krijgen met complexe probleemsituaties van kinderen die verder reiken dan het verzuim of het dreigend verzuim. De afdeling Leerlingzaken is met andere woorden een belangrijke vindplek voor de jeugd die meer ondersteuning en zorg nodig heeft dan de school kan bieden. Dit gegeven kunnen, willen en moeten we verder uitbouwen en benutten bij de ontwikkelingen die nu onder andere gaande zijn in de jeugdzorg en in het onderwijs. Leerlingzaken wil graag meewerken aan de verbinding tussen onderwijs en zorg voor jeugd en verder investeren in de samenwerking met de wijkteams die in alle wijken van de stad worden gevormd. Het uitgangspunt hierbij blijft wel dat de leerplichtambtenaar ook zijn onafhankelijke, handhavende rol moet kunnen blijven uitoefenen.